

til § 42 b vanskeligt kunne finde anvendelse på forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver på edb-området, idet § 42 b fastslår som en almindelig formodningsregel, at ophavsretten til et edb-program – når intet andet er aftalt – skal tilkomme arbejdsgiveren.

I øvrigt finder bestemmelserne i §§ 42 a og 42 b principielt kun anvendelse på aftaler, som er indgået efter lovens ikrafttræden og edb-programmer, som er frembragt efter dette tidspunkt. På baggrund af hidtidig lovgivningspraksis på ophavsretsområdet finder Kultur- og Kommunikationsministeriet det ikke påkrævet med nogen udtrykkelig lovbestemmelse herom. Spørgsmålet er næppe af særlig betydning, da de aftaler og sædvaner, som eksisterer, antagelig ofte vil føre til samme resultater som foreslået i §§ 42 a og b.

Til § 42 a

Den normale brug af et edb-program indebærer i almindelighed, at det er nødvendigt at foretage en eksemplar fremstilling, som er omfattet af ophavsretslovens beskyttelse, idet programmet overføres på en indretning, der kan gengive det. Hertil kommer, at der kan være behov for at fremstille reserve- og sikkerhedskopier. Erhververen af et programeksemplar har således behov for at kunne råde over dette på en måde, som er omfattet af ophavsretten. Dette behov opfyldes for så vidt angår udgivne programmer, som spredes ved salg til almenheden, gennem adgangen til at fremstille eksemplarer med hjemmel i den under nr. 5 foreslåede bestemmelse i § 11 a. Anvendelsesområdet for § 11 a er det almindelige detailsalg af edb-programmer, hvor der kun sjældent vil være truffet aftale mellem rettighedshaveren og køberen om brugen af det erhvervede programeksemplar. Er et edb-program ikke udgivet ved salg til almenheden, finder § 11 a ikke anvendelse, og brugen af et sådant ikke-udgivet program – eller et program, som måtte være udgivet på anden måde end ved salg til almenheden – vil efter loven forudsætte, at der træffes aftale med rettighedshaveren. Det er også den normale forretningsgang, især på markedet for mellemstore og store datamater, at der eksisterer et aftaleforhold mellem leverandør og bruger. Selv uden udtrykkelige bestemmelser vil det normalt kunne indfortolkes i sådanne brugsaftaler, at brugeren må foretage en vis eksemplar fremstilling. En sådan fortolkning er imidlertid ikke uden videre i overensstemmelse med bestemmelsen i § 27, stk. 1, 2. pkt., hvorefter overdragelse af et eksemplar af et beskyttet værk ikke indbefatter overdragelse af ophavsret.

Kultur- og Kommunikationsministeriet foreslår derfor, at der som supplement til bestemmelsen i § 11 a gennemføres en formodningsregel i § 42 a, som – når intet andet er aftalt – udfylder ufuldstændige brugsaftaler, således at brugeren får en adgang til at fremstille brugs-, sikkerheds- og reservekopier, som stort set svarer til, hvad der for udgivne edb-programmer følger af § 11 a.

Da der for de ikke-udgivne edb-programmer ofte vil være behov for, at en virksomhed løbende kan foretage visse ændringer og justeringer i programmet under hensyn til senere opståede behov, finder ministeriet det naturligt, at der i § 42 a tillige skabes hjemmel for, at også sådanne ændringer kan foretages inden for rammerne af den brug af programmet, som i øvrigt er aftalt med rettighedshaveren. Som nævnt kan § 42 a fraviges ved aftale mellem parterne.

Adgangen til at udnytte de eksemplarer, som er fremstillet med hjemmel i § 42 a, bør efter ministeriets opfattelse kun gælde, så længe den aftalte adgang til at udnytte programmet består. En bestemmelse herom er optaget i § 42 a, stk. 1, 2. pkt.

Til § 42 b

Som det er omtalt i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, vil ophavsretten til et edb-program, som er frembragt som led i et ansættelsesforhold, efter den gældende lovs § 1 som udgangspunkt tilkomme den eller de personer, som har frembragt programmet. Selv om det i teori og praksis er antaget, at der i kraft af selve ansættelsesforholdet under visse nærmere betingelser kan ske en automatisk overgang af ophavsret til arbejdsgiveren, finder Kultur- og Kommunikationsministeriet, at der af hensyn til edb-omsætningen bør gennemføres en klar bestemmelse om overgang af ophavsret på edb-området. Det foreslås derfor – på linie med, hvad der i 1985 er gennemført i fransk ophavsretslovgivning – at ophavsretten til et edb-program, der er frembragt som led i ansættelsesforhold, overgår til arbejdsgiveren, medmindre andet er aftalt. Den foreslåede bestemmelse vedrører udelukkende spørgsmålet om rettigheds overgang til arbejdsgiveren, når det gælder frembringelse af edb-programmer. Bestemmelsen har ikke konsekvenser for spørgsmålet om overgang af rettigheder til arbejdsgiveren på andre måder, som er omfattet af ophavsretslovgivningen.

Bestemmelsen omfatter alle former for varige ansættelsesforhold med deraf normalt følgende instruktionsbeføjelser for arbejdsgiveren, således som de måtte være fastlagt i de til enhver tid gældende arbejdsretlige bestemmelser. Ikke-permanente ansæt-